

Jaarverslag 2022

foto © Mike van Hees

modellen: Charlotte en Corné

Cliëntenraad Parnassia Haaglanden

Inhoud

Inhoud.....	2
1. Cliëntenraad Parnassia Haaglanden.....	4
2. Adviesgroepen	11
2.1 Adviesgroep GGZ-teams.....	11
2.2 Adviesgroep klinieken.....	13
2.3 Adviesgroep Wonen (WLZ).....	14
2.4 Adviesgroep Beschermd Wonen.....	17
2.5 Adviesgroep Specialismen.....	18
3. Werkgroepen.....	20
3.1 Werkgroep scholing en teambuilding	20
3.2 Communicatie.....	21
3.3 Aanwezigheidsregeling.....	21
3.4 Feestcommissie.....	22
Nawoord.....	23

De raad kreeg per 1 januari 2022 een nieuwe voorzitter, de heer A.J. Bolhuis. Hij is de opvolger van de heer W. de Muralt, die het voorzitterschap gedurende bijna twee jaar heeft waargenomen. De raad sprak daar haar grote waardering voor uit en bedankte hem daarvoor. De raad moest in mei afscheid nemen van de bestuurder zorg, de heer J. Verbeeck, maar mocht in september ook zijn opvolger verwelkomen in de persoon van mevrouw M. van der Ven. De raad ziet uit naar een prettige en vruchtbare samenwerking.

In februari/maart werden de coronabeperkingen opgeheven en kon de raad weer volop fysiek bij elkaar komen. Het bezoek aan de afdelingen kwam weer op gang en nam toe naarmate het jaar vorderde. Er waren verdiepende bijeenkomsten met deskundigen over belangrijke onderwerpen, zoals het beleid van Parnassia om in 2025 een rookvrije GGZ-instelling te zijn, veiligheid op de terreinen van de Albardastraat en de Monsterseweg en stigmatisering van cliënten. De meeste leden waren te allen tijde beschikbaar. Ze vormden een goed georganiseerde eenheid met een positieve uitstraling naar de achterban. Omdat door de eerdere coronabeperkingen de samenwerking toch wat aan kwaliteit had ingeboet, besteedde de raad in de vorm van workshops extra aandacht aan teambuilding.

Op 1 november 2022 werd de raad - als gevolg van overname door Parnassia van een aantal afdelingen van Fivoor - versterkt met een aantal leden van de cliëntenraad van Fivoor, waardoor de raad ook toegang kreeg tot bepaalde nieuwe afdelingen. Bijvoorbeeld het Centrum Intensieve Behandeling en het Duurzaam Verblijf Verslaafden.

De samenwerking met de nieuwe collega's is op dit moment van schrijven nog maar net gestart, maar ziet er veelbelovend uit.

Er waren enkele uitjes: twee etentjes, een rondvaart door de Haagse grachten, een bowlingwedstrijd en een bezoek aan een theatervoorstelling over de gevolgen van een psychose. De raad streeft er altijd naar deze activiteiten te combineren met teambuilding. Mede daarom werden ze door de leden als zeer geslaagd en zinvol ervaren. Meerdere gasten waren onder de indruk van de goede en open sfeer in de raad. Ze merkten de trots en blijdschap op waarmee de leden over hun activiteiten voor de raad vertelden. Men vond het mooi om te zien.

Al met al heeft de raad gedurende het jaar 2022 de belangen van de cliënten zo goed mogelijk behartigd. Ze heeft er alle vertrouwen in dat zij in 2023 op deze positieve weg zal voortgaan.

Arend Jan Bolhuis, voorzitter gedurende 2022

1. Cliëntenraad Parnassia Haaglanden

De cliëntenraad adviseert het bestuur van Parnassia en behartigt daarmee de algemene belangen van cliënten voor wat betreft de zorg aan cliënten. Voor individuele belangen is er de patiëntenvertrouwenspersoon.

Parnassia is er voor volwassenen en ouderen met (ernstige) psychiatrische problemen (EPA). Parnassia is een van de zorgbedrijven van Parnassia Groep. Andere zorgbedrijven zijn: PsyQ, Brijder, Youz, Indigo, I-Psy, Antes, Reakt, 1NP en Triora. Waar gesproken wordt over de cliëntenraad wordt steeds de cliëntenraad Parnassia Haaglanden bedoeld. Waar gesproken wordt over het bestuur, wordt steeds het bestuur van Parnassia bedoeld.

Doel van de cliëntenraad

Het doel van de cliëntenraad is om de gemeenschappelijke belangen van cliënten die in zorg zijn bij Parnassia te behartigen. Vanuit de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) kan de cliëntenraad gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurder geven over het beleid van de zorginstelling. De raadsleden denken en praten mee over hoe de zorg er bij Parnassia uit moet zien. De cliëntenraad wil zoveel mogelijk een verbindende schakel zijn tussen achterban en bestuur. Door de constructie van de medezeggenschapsregeling is de raad bij machte om vanaf het begin van een nog te nemen besluit een bijdrage vanuit het cliëntenperspectief te leveren. De cliëntenraad wil een democratische raad zijn en een goed georganiseerde eenheid uitstralen.

Dagelijks Bestuur

Het dagelijks bestuur (DB) bestaat uit drie leden: de voorzitter, de vicevoorzitter en een derde DB-lid. Het DB bereidt de plenaire vergaderingen voor, behandelt ingekomen vragen en organiseert algemene zaken zoals informatieverstreding, reglementen, faciliteiten, het aannemen van nieuwe leden, teambuildingsactiviteiten en scholing. De voorzitter is het gezicht naar buiten toe. Het jaar begon met een nieuwe voorzitter. De vicevoorzitter is gedurende het kalenderjaar door medische omstandigheden grotendeels uitgevallen. In mei stopte het toenmalige derde DB-lid met het raadswerk, eind juni nam een mede-raadslid diens taken over. Het DB voerde in 2022 twee sollicitatiegesprekken met gegadigden voor zwangerschapsvervanging van een van de ondersteuners.

Adviesgroepen

De cliëntenraad is onderverdeeld in vijf adviesgroepen: Beschermd Wonen, Wonen Wet Langdurige Zorg (WLZ), Klinieken, Specialismen en GGZ-teams (ambulante teams of wijkteams). Deze adviesgroepen behartigen de belangen van een bepaalde doelgroep, afdeling of van specialistische programma's. Elke adviesgroep heeft een eigen voorzitter.

Werkgroepen

De cliëntenraad heeft in 2022 met twee nieuwe en twee vaste werkgroepen gewerkt. Dit zijn de werkgroep Communicatie en de werkgroep Teambuilding en scholing. De nieuwe werkgroepen waren de werkgroep Aanwezigheidsregeling en de Feestcommissie. De werkgroepen hebben een eigen voorzitter.

Cliëntenraad plenair overleg

Alle leden van de adviesgroepen en werkgroepen ontmoeten elkaar maandelijks in het zogenoemde plenaire overleg. Daar vindt onder andere uitwisseling plaats van informatie. De adviesgroepen houden op deze manier elkaar goed op de hoogte. Gedurende het jaar worden er, voor alle adviesgroepen interessante, gasten uitgenodigd. De directie schuift drie keer per jaar aan in de zogenoemde overlegvergadering.

Samenstelling raad	
Annemieke	lid
Arend Jan	voorzitter
Corné	lid
Jelmer	lid
Mike	lid
Paul	lid
René	derde DB-lid vanaf juli
Rosalinde	lid
Santa	lid
Willem	vice voorzitter

Nieuw in de raad	
Frederik	lid
Ronald	lid
Jennifer	lid (vanuit Fivoor)
Saskia	lid (vanuit Fivoor)
Uit de raad	
Esther	lid (exit januari)
Frans	lid (exit januari)
Judith	lid (exit juli)
Peter	lid (exit november)
Rudolf	lid (exit mei)
Sandra	lid (exit juli)

Gezamenlijke commissie Noord-Holland en Haaglanden

De DB's van Parnassia Noord-Holland en Parnassia Haaglanden vormden samen de gezamenlijke commissie. De gezamenlijke commissie is in 2022 tweemaal online bijeengekomen. De gesprekspartner van de gezamenlijke commissie is de bestuurder zorg van Parnassia. Er worden voornamelijk regio-overstijgende onderwerpen besproken, zoals het rookbeleid en veiligheid. Zo kunnen de raden van en aan elkaar leren en elkaar inspireren.

Panel cliëntenraad

De cliëntenraad heeft een panel dat bestaat uit negen leden die geen zitting hebben in de cliëntenraad. Zij worden geraadpleegd door de raad over zaken die spelen. Zo houdt de raad extra contact met de achterban. In 2022 werd hen daarnaast de gelegenheid geboden kennis te maken met de nieuwe voorzitter en het nieuwe derde DB-lid. Samen met enkele hen al bekende leden van de raad namen ze de actuele stand van een aantal zaken door onder het genot van koffie en thee in het kantoor aan de Avocadostraat.

Centrale cliëntenraad Parnassia Groep

De cliëntenraad heeft één lid afgevaardigd naar de Centrale Cliëntenraad Parnassia Groep (CCR PG). De CCR PG is de gesprekspartner van de Raad van Bestuur en behandelt onderwerpen die meerdere of alle zorgbedrijven aangaan. De CCRPG onderhoudt nauw contact met de cliëntenraden. De CCR vergadert één of twee keer per maand. De CCR heeft ook een DB. In 2022 ondertekenden beide DB's de medezeggenschapsregeling, een samenwerkingsverband van raden met bestuurder.

Ondersteuning

De cliëntenraad werkt met twee ondersteuners: Dé Hogeweg (24 uur) en Linda van Reijmersdal (16 uur). In verband met de zwangerschap van Linda nam Anneke Heijdra (coach/ondersteuner bij cliëntenraad Reakt) van oktober tot en met december de vervanging op zich.

Gesprekspartners cliëntenraad

De cliëntenraad is gedurende het jaar met verschillende belanghebbenden in gesprek geweest. Gesprekspartners zijn onder andere:

[Haags Steun Systeem](#)

[Patiëntenvertrouwenspersoon Parnassia](#)

[Klachtenfunctionaris Parnassia](#)

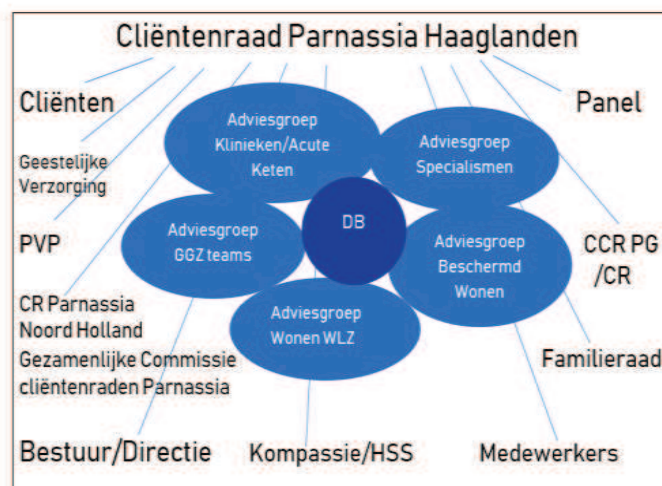
[Vrienden van Parnassia Groep](#)

[Familieraad Parnassia](#)

[Geestelijke verzorging Parnassia](#)

[Vrijwilligers Parnassia](#)

[Kompassie](#)

Locaties

De cliëntenraad heeft een kantoor aan de Avocadostraat 2 in Den Haag op de begane grond. Hier zijn twee werkplekken voor de ondersteuners en er staat een grote tafel voor overleggen tot acht personen. Deze ruimte heeft ook een buurthuisfunctie; raadsleden die in de buurt zijn kunnen altijd binnenvallen bij de ondersteuners voor een warm of koud drankje om even bij te praten. Op de begane grond huizen ook de vrijwilligerscoördinator van Parnassia, de patiëntenvertrouwenspersonen en de geestelijke verzorging, inclusief hun vrijwilligers die elke dag van de werkweek een inloopochtend voor cliënten verzorgen. Ruimtes worden gedeeld en er is een gastvrije sfeer. Aan de Monsterseweg 65 in Den Haag heeft de cliëntenraad ook een kantoor ter beschikking.

Vergaderingen

De cliëntenraad vergadert bij voorkeur in het Theehuis op de Monsterseweg vanwege de ligging (op het terrein van de Monsterseweg, maar toch vrijstaand) en de ruimte in een groene omgeving. In het jaar 2022 zijn er 11 plenaire vergaderingen geweest. De maand augustus is grotendeels vrij van activiteiten.

Gasten

In 2022 ontving de cliëntenraad de volgende gasten in hun plenair overleg:

- Katinka van den Berg, directeur bedrijfsvoering Parnassia B.V. Zij verving Ingrid Jans, directeur zorg ouderenpsychiatrie Parnassia (juni)
- Bastiaan vd Hoeven, directeur zorg Parnassia / psychiater (februari en oktober)
- Hans van Heel (coördinator PG rookvrij) en Trynke Brouwer (verpleegkundige Triora en contactpersoon Triora rookvrij) – zij spraken en discussiëerden met de aanwezige raadsleden over het rookbeleid binnen de Parnassia Groep, waardoor naderhand een ongevraagd advies aan de bestuurder door kon worden geformuleerd (maart)
- Hans Bogers, patiëntenvertrouwenspersoon (PVP) en Guido van het Erve, klachtenfunctionaris (mei)
- Beveiligers Bjorn Palmen en Brian Lagendijk (juli)

De overleggen met Ingrid Jans en Bastiaan van der Hoeven waren zogenoemde overlegvergaderingen, waarin zij toelichting op of voorlichting over beleid gaven, vooruitblikten op aanstaande ontwikkelingen binnen Parnassia en vragen uit de raad beantwoordden. Onderwerpen waar een heel plenair overleg aandacht aan besteed werd:

- stigmatisering in de psychiatrie
- overname door Parnassia van onderdelen van Fivoor (Centrum Intensieve Behandeling (CIB), Centrum Dubbele Problematiek (CDP), Duurzaam Verblijf Verslaafden (DVV), Weerlanden)

Groene raad

De raad vindt duurzaamheid en 'groen' belangrijk in hun activiteiten. Samenwerking met [de Groene GGZ](#) werd opgestart. Vanwege de coronapandemie overlegde de raad tijdelijk digitaal, waarbij steeds meer papierloos werd gewerkt. Wat betreft dat laatste hebben zij deze trend voortgezet in 2022.

Adviezen en instemmingsaanvragen

De cliëntenraad Parnassia Haaglanden adviseert de directie gevraagd en ongevraagd over voor cliënten belangrijke onderwerpen in het kader van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). De input hiervoor wordt geleverd door de adviesgroepen. De adviesgroepen raadplegen cliënten/de achterban en denken/praten mee in projectgroepen, stuurgroepen, werkgroepen, brainstormgroepen en in klankbordgroepen.

In 2022 zijn er door de directie vijf adviesaanvragen ingediend bij de cliëntenraad - waarop zij advies gaven - over de volgende onderwerpen:

- advies benoeming leidinggevende zorg van twee ambulante Ouderenpsychiatrieteams en het ambulante geriatrie-team in Haaglanden
- advies voorgenomen besluiten m.b.t. tot versterken middenkader, directie en bestuur Parnassia Haaglanden en Parnassia Noord Holland
- advies benoeming voorgenomen opvolger van bestuurder Jurgen Verbeek
- advies benoeming leidinggevende zorg van Dorestad (ouderen)
- advies benoeming leidinggevende zorg van diverse ambulante teams Volwassenpsychiatrie

De cliëntenraad gaf over twee onderwerpen een ongevraagd advies aan de bestuurder:

- ongevraagd advies over het rookbeleid Parnassia Rookvrij in 2025
- ongevraagd advies over de maaltijdvoorziening naar aanleiding van het Cliënt Tevredenheidsonderzoek in 2021.

Bijgewoond door leden

- Het dagelijks bestuur nam deel aan een overleg met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).
- Twee leden bezochten een voorlichtingsoverleg voor alle raden over de bouwplannen op beide terreinen (Albardastraat en Monsterseweg).
- Een raadslid nam deel aan een workshop en brainstorm over daginvulling en aanbod voor hoger opgeleide cliënten, georganiseerd door Reakt.
- Twee leden namen deel aan een overleg met het Zorgkantoor.
- Twee leden en de voorzitter bemensten een kraampje op de gezondheidsmarkt Fit & Vitaal ten bate van de klinieken aan de Mangostraat 1.
- Vier leden bezochten de zomermarkt van Reakt op het terrein aan de Monsterseweg.

- Maandelijks bezoeken twee tot zes leden Chillen in de Steeg, een initiatief van het Haags Steunsysteem, een laagdrempelige uitgaansavond met optredens.
- Wekelijks nam een lid deel aan de activiteiten van Kompasie en hielp daar lotgenoten.
- Elk nieuw raadslid nam deel aan de workshop Nieuw in de raad van de Landelijke Organisatie Cliëntenraden (LOC).
- De nieuwe voorzitter (hoewel deze veel ervaring heeft met bestuursfuncties) nam deel aan de meerdaagse Cursus Voorzitterschap van het LOC.
- Meerdere raadsleden bezochten theatervoorstellingen die handelden over onderwerpen uit de psychiatrie: [Ongestoord van Marjolein van Kooten \(11 april\)](#) en [Hou me los van Nynka Delcour \(7 november\)](#)

Overige/betrokkenheid

- er werd een lief en leed kistje ingesteld
- er werden donaties gedaan aan Oekraïne (de raad hield een minuut stilte toen zij toevallig een plenair overleg hadden op de dag dat de oorlog Rusland – Oekraïne uitbrak), aan de geestelijke verzorging ten bate van de nieuw aan te leggen Stiltetuin en aan de Vrienden van Parnassia ten bate van studies/opleidingen voor cliënten met weinig middelen.

2. Adviesgroepen

De cliëntenraad is onderverdeeld in vijf adviesgroepen: Beschermd Wonen, Wonen Wet Langdurige Zorg (WLZ), Klinieken, Specialismen en GGZ-teams (ambulante teams of wijkteams). Deze adviesgroepen behartigen de belangen van een bepaalde doelgroep, afdeling of van specialistische programma's. Elke adviesgroep heeft een eigen voorzitter.

- Adviesgroep GGZ-teams
- Adviesgroep Klinieken
- Adviesgroep Wonen WLZ
- Adviesgroep Beschermd Wonen
- Adviesgroep Specialismen

2.1 Adviesgroep GGZ-teams

Doel

Deze adviesgroep onderhoudt contact met cliënten die ambulant in behandeling zijn, zij wonen thuis en hebben eens in de zoveel tijd een behandelgesprek. Deze adviesgroep wil graag op de hoogte blijven van de ervaringen met behandeling en bejegening van ambulante cliënten.

Activiteiten

- In 2022 vergaderde deze adviesgroep elf keer.
- In januari startte de groep met een jaarplanning en wees daarin vijf punten aan als speerpunten.
- Met leidinggevend en in de ambulante zorg sprak de groep drie keer.
- Speerpunt 1 was het organiseren van een mini-symposium met de titel Stemningswisselingen en hoe ga je daar mee om, dat werd gehouden op 15 juni in het gebouw van PsyQ aan de Lijnbaan in Den Haag. Het doel hiervan was - naast informatieverstrekking over het onderwerp - contact leggen met de achterban.
- Alles werd zelf geregeld inclusief een draaiboek met tijdslijn en een fotoshoot voor een flyer (met daarop een handmodel dat piano speelt). Tijdens het symposium zelf, dat onder meer door zeven leden van de doelgroep bijgewoond werd, kwam de groep in contact met een (ex)cliënt, die vervolgens lid werd van de raad.

- Speerpunt 2 was naar het naar buiten treden in de nieuwe, met logo bedrukte kleding. De groep bezocht De Post (inloop/huiskamer voor buurtbewoners en cliënten) en lunchte daar mee met de bezoekers. Besproken onderwerpen waren: is er aanbod voor hulp bij minderen of stoppen met roken (i.h.k.v. Parnassia Rookvrij in 2025) en wat zijn de ervaringen van bezoekers met het aanbod van De Post. Tijdens dat bezoek ontmoette de groep een dichteres die uit eigen werk voordroeg en vroeg haar later om twee gedichten voor te dragen op het symposium Stemningswisselingen en hoe ga je er mee om. Dat deed zij met verve.
- Twee leden van de groep namen deel aan een filosofiegroep in het Transferium (terrein Albardastraat). Daar legden zij contact met een (ex)cliënt, die vervolgens lid werd van de raad.
- Gesproken werd over het probleem dat er voor mensen met een psychische kwetsbaarheid geen pensioenfonds bestaat. Dit onderwerp werd doorgespeeld aan de CCR.
- Er werd kennis gemaakt met Martijn Zeer, leidinggevende GGZ-teams, hij nodigde de groep uit om een aantal afdelingen te bezoeken waaronder de afdeling Electro Convulsie Therapie (ECT - electroshock therapie) en de afdeling Toeleiding, Consultatie en Advies (TCA).
- Naar aanleiding van het symposium werd het gebruikte draaiboek omgeschreven tot een algemeen draaiboek dat voor anderen, die een symposium willen organiseren, te gebruiken is, inclusief handige *do's and don'ts*.

Adviezen

Advies is gegeven over de aanstelling van Annemiek van Bladeren, een nieuwe manager zorg GGZ-teams.

2.2 Adviesgroep klinieken

Doel

Doel van de adviesgroep is het behartigen van belangen van opgenomen cliënten die worden behandeld door de teams van:

- Klinisch Centrum Acute Psychiatrie (KCAP) - Nectarinestraat 10
- Klinisch Centrum Mangostraat (KCM) - Mangostraat 1

Cliënten worden door leden van de adviesgroep actief benaderd met een vragenlijst (over bejegening, behandeling, dagactiviteiten, huisvesting, eten en drinken). Ook wordt er actief deelgenomen in projecten van Parnassia, bijvoorbeeld rondom passend cliëntenvervoer, de high intensive care en de bouwplannen.

De adviesgroep heeft de input vanuit cliënten direct teruggebracht naar de leidinggevenden of mee terug genomen naar de cliëntenraad.

Activiteiten

De activiteiten van deze adviesgroep zijn verdeeld over een aantal onderdelen van de klinieken.

In 2022 heeft de adviesgroep drie keer intern overleg gevoerd.

Klinisch centrum Acute Psychiatrie (KCAP)

- De adviesgroep is in 2022 drie keer op het KCAP geweest om met cliënten in gesprek te gaan.
- In april kon na corona weer het eerste afdelingsbezoek aan het KCAP worden gebracht.
- De adviesgroep heeft vier keer met Petra Moonen (leidinggevende bedrijfsvoering) gesproken over de stand van zaken op het KCAP.
- De adviesgroep heeft kennis gemaakt met de tweede leidinggevende bedrijfsvoering, Wouter van Maanen.
- Ook heeft de adviesgroep gesproken met Anastasia Lim, leidinggevende zorg en psychiater van het KCAP.

Klinisch Centrum Mangostraat (KCM)

- In januari heeft de adviesgroep via MSTeams gesproken met Monica Toet, leidinggevende bedrijfsvoering van het KCM.
- In juli kon de adviesgroep weer een eerste keer op afdelingsbezoek op het KCM. De afdelingen geriatrie en stemmingsstoornissen zijn toen bezocht.

- De adviesgroep heeft in juli tevens gesproken met Mariska de Graauw (tijdelijk leidinggevende bedrijfsvoering) en Barbara Jonker (tijdelijk leidinggevende zorg) over de stand van zaken op het KCM.

High Care (onderdeel van KCM)

- In september kon de adviesgroep weer op bezoek op de high care afdeling.
- Tijdens dit bezoek zijn er twee units bezocht.
- Daarnaast heeft de adviesgroep gesproken met Petra Moonen, leidinggevende bedrijfsvoering van de high care.

Overig

- De enquête voeding is in oktober en november op verschillende afdelingen afgenomen door leden van de adviesgroep.
- In november zijn verschillende onderdelen vanuit Fivoor overgekomen naar Parnassia Haaglanden als gevolg van overname door Parnassia. Deze onderdelen zijn ondergebracht onder de adviesgroep klinieken. In de aanloop naar november hebben er gesprekken plaatsgevonden met de cliëntenraadsleden die vanuit Fivoor mee overkwamen over hoe een en ander vorm zou kunnen krijgen.

2.3 Adviesgroep Wonen (WLZ)

Doel

Deze adviesgroep onderhoudt contact met cliënten die vallen onder de Wet Langdurige Zorg (WLZ) om zo op de hoogte te blijven van hun ervaringen met behandeling en bejegening. Bij Parnassia woont deze achterban op de terreinen aan de Albardastraat (voorheen Rosenberg) en Monsterseweg (voorheen Bloemendaal) in Den Haag.

Activiteiten

In 2022 vergaderde deze adviesgroep elf keer.

De adviesgroep sprak in 2022 vijf keer met de achterban.

De adviesgroep ondernam weer activiteiten om het contact in het kader van medezeggenschap gaande te houden en werkte o.a. door middel van het dragen van de nieuwe, met logo bedrukte kleding aan zichtbaarheid van de cliëntenraad, twee prioriteiten uit het werkplan.

Het bijwonen van spiegelgesprekken/huiskamergesprekken werd weer opgestart. In 2022 waren dat er in totaal vijf.

Een spiegelgesprek is een kringgesprek met acht tot twaalf cliënten, geleid door een geestelijk verzorgende. Zoveel mogelijk verzorgenden en andere begeleiders zijn ook (onopvallend) aanwezig. Het gesprek gaat over de zorg die de cliënten bij Parnassia ontvangen. De naam is spiegelgesprek omdat de cliënten de begeleiders als het ware een spiegel voorhouden.

Spiegelgesprekken vonden plaats op:

- locatie Jan Hein Donnerstraat 4
- locatie Zeester, Monstersweg 85
- locatie Stern 2, Monsterseweg 79-81
- locatie Abe Lenstraweg - aangeschoven bij huiskamergesprekken
- locatie Woon Centrum Ouderen (WCO), Kiwistraat 11

Over het algemeen waren de cliënten die deelnamen tevreden over hun behandeling, bejegening en leefomgeving. Onderwerpen die aan bod kwamen waren: problemen met wifi, matige schoonmaak (door bezuinigingen) en het verlangen naar meer of andersoortige activiteiten.

De adviesgroep Wonen WLZ heeft zoveel mogelijk aangesloten bij activiteiten op de terreinen en ook dit jaar weer naar nieuwe samenwerkingsverbanden gezocht. Er werd:

- Meegedaan met het organiseren van een extra informatiebijeenkomst over de bouwplannen op beide terreinen.
- Meegedaan met Noem hun namen (zie hieronder uitgelicht).
- Meegedaan met [project Cliënt Vinder](#).
- Meegedaan met het project Leefstijl, een multidisciplinair overleg over gezonde leefstijl.
- Samengewerkt met de facilitair manager en voedingsleverancier Huuskes over de enquête voeding. Raadsleden hielpen cliënten bij het invullen als daar behoefte aan was. De resultaten worden in 2023 besproken.
- Contact gelegd met Vastgoed over problemen met de verwarming van cliënten in herfst/winter 2020 - 2021. Naar aanleiding van het doorgeven van de klachten en het plan om een ongevraagd advies op te stellen, schreef Vastgoed een projectplan aan verhuurder Vestia om problemen in herfst/winter 2022 - 2023 vóór te zijn.

- Een adviesaanvraag geschreven naar aanleiding van de benoeming van een nieuwe leidinggevende zorg bij Dorestad.
- Gesproken met gasten van de geestelijke verzorging en een afvaardigster van het project Groene GGZ over het belang van groen op de terreinen. Er werd gebrainstormd naar aanleiding van de bouwplannen van Parnassia voor 2022 - 2023.

Uitgelicht Noem hun namen

Twee leden van deze adviesgroep deden net als in 2021 mee met de voorbereiding en organisatie van Noem hun Namen, de jaarlijkse herdenking van overleden bewoners, cliënten en medewerkers op 2 november (Allerzielen) in de Sint Franciscuskerk. Dit jaar mochten deze twee raadsleden de fotografie voor het herdenkingsboekje verzorgen. Zij wijdden daar een serieuze fotoshoot aan. Een cliënte die ook op het terrein woont vroegen zij als handmodel en brachten al hun belichtingsapparatuur in stelling. Het resultaat mocht er zijn. Hun namen werden genoemd in het colofon. Gedurende de hele bijeenkomst werden hun aansprekende foto's op groot scherm vertoond in de kerk. Eén van hun foto's uit die serie siert de voorkant van dit jaarverslag. De adviesgroep hoopt door deel te nemen ook meer bekendheid aan dit krachtige initiatief van de geestelijke verzorging te geven.

Verloop

In juli nam een gewaardeerd raadslid van deze adviesgroep afscheid vanwege een verhuizing naar het noorden van het land. In december nam een tweede gewaardeerd raadslid, dat op het terrein van de Monsterseweg woont, afscheid van deze adviesgroep. Deze adviesgroep mag hem gelukkig nog wel regelmatig raadplegen voor de laatste ontwikkelingen binnen zijn woonomgeving en voor de mening en ervaring van zijn huisgenoten.

In november werd een voorstel om deze adviesgroep Wonen WLZ (toen nog maar bestaande uit twee leden) samen te voegen met de adviesgroep Beschermd Wonen (bestaande uit drie leden) aangenomen door de raad. Vanaf januari zullen zij samen doorgaan onder de naam Adviesgroep Wonen.

2.4 Adviesgroep Beschermd Wonen

Doel

Deze adviesgroep onderhoudt contact met cliënten die vallen onder de Wet Langdurige Zorg (WLZ) of onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) om zo op de hoogte te blijven van hun ervaringen met behandeling en bejegening. Bij Parnassia woont deze achterban in MiCasa (Zichtenburglaan 33) en Woodstock (Om en Bij 1) in Den Haag. Ook is er contact met Kompasie en daarmee met de gemeente Den Haag die de WMO-zorg financiert.

Activiteiten

Deze adviesgroep schuift doorgaans maandelijks aan bij bewonersoverleggen op Woodstock en MiCasa, maar vanwege de coronamaatregelen was dit anders begin 2022. In februari heeft de adviesgroep een gesprek gehad via videovergaderen met Angelo Pollice, leidinggevende bedrijfsvoering van Woodstock en MiCasa, over de stand van zaken op beide afdelingen.

Woodstock

- Eveneens in februari vond sinds lange tijd weer een bewonersvergadering plaats op Woodstock waar de adviesgroep bij is aangeschoven.
- Vanaf dat moment was er maandelijks weer een bewonersvergadering op Woodstock waar de adviesgroep samen met leidinggevende Angelo Pollice in gesprek is gegaan met de bewoners over de dagelijkse gang van zaken.

MiCasa

- In juni is de maaltijdvoorziening van Huuskes op MiCasa digitaal geëvalueerd met leidinggevende Angelo Pollice en de adviesgroep. Dit naar aanleiding van een eerder advies van de cliëntenraad ten aanzien van de voeding. De adviesgroep was verheugd te vernemen dat er inmiddels een souschef was aangenomen, die voor 90% van de tijd in de maaltijden voorziet. Maaltijdleverancier Huuskes wordt daarnaast alleen nog als back-up gebruikt.
- In september konden ook de bewonersvergaderingen op MiCasa weer doorgang vinden. De adviesgroep is hier in 2022 drie keer bij aangeschoven. Geconstateerd werd dat er weinig animo was voor de bewonersvergaderingen, waarna besloten is om te kijken of er weer net als vroeger een bewonerscommissie ingesteld kan worden. Zodra dit het geval is zal de adviesgroep afspraken maken met de bewonerscommissie.

In november werd een voorstel om deze adviesgroep Beschermd Wonen samen te voegen met de adviesgroep Wonen WLZ aangenomen door de raad. Vanaf januari zullen zij samen doorgaan onder de naam Adviesgroep Wonen.

2.5 Adviesgroep Specialismen

Doel

Deze adviesgroep houdt zich bezig met de zorgprogramma's die niet door de GGZ teams kunnen worden uitgevoerd. De focus ligt voornamelijk op de programma's rondom autisme, eerste psychose, verstandelijke beperking en psychiatrie en ouderen en geriatrie. De adviesgroep spreekt leidinggevenden, specialisten en andere betrokkenen bij deze programma's. Daarnaast onderhoudt de adviesgroep contact met cliënten die gebruik maken van de verschillende specialistische programma's met als doel de programma's waar mogelijk te verbeteren.

Activiteiten

De adviesgroep is vijf keer bij elkaar gekomen om de stand van zaken te bespreken en om verder invulling te geven aan de activiteiten van de adviesgroep. Ook heeft de adviesgroep gebrainstormd over hoe de ambulante achterban beter te bereiken is. Hier zijn plannen voor gemaakt die zullen worden doorgezet in 2023.

Centrum Autisme Haaglanden

De adviesgroep is twee keer op bezoek geweest bij het Centrum Autisme Haaglanden (CAH) aan de Leggelostraat en heeft daar in mei en in november uitgebreid gesproken met Raymond Mostafa, leidinggevende zorg. In vergelijking met het jaar daarvoor zijn de wachtlijsten weer wat toegenomen doordat er minder collega's zijn ingezet op de diagnostiek bij de intake. De bedoeling is om in de toekomst eerder bij verwijzingen te selecteren zodat cliënten niet na een lange procedure te horen krijgen dat ze toch niet in behandeling worden genomen. Om wachttijden te bekorten worden ook overbruggingscontacten aangeboden. Het team van behandelaren is intussen uitgebreid naar 35 personen (25 FTE) voor een cliëntenpopulatie van ongeveer 900 personen. Er worden ook vaste stageplaatsen aangeboden. Verder zijn er nieuwe modules ontwikkeld zoals Psycho-educatie en Overprikkeling. Over de voorgenomen verhuizing zijn nog geen besluiten genomen.

Centrum Eerste Psychose

De adviesgroep heeft in oktober overlegd met Ruben Curfs, psychiater van het Centrum Eerste Psychose (CEP). Met hem is gesproken over de volgende zaken:

- Op dit moment zijn er geen wachtlijsten.
- Het aantal cliënten is 100 -125.
- Er is minder instroom van cliënten, er wordt nog onderzocht waardoor dit kan komen (vermoedelijk heeft het met corona te maken).
- Een groot deel van de psychoses kan met medicatie worden behandeld.
- Ook kleine interventies worden gedaan.
- Het team bestaat uit twee psychiaters, drie sociaal-psychiatisch verpleegkundigen (SPV), drie psychologen en een verpleegkundige.

In 2013 is er begonnen met het werken met jongerenteams om onderlinge behandelmethodes beter te laten aansluiten. Parnassia-breed is men bezig te kijken of de verschillende teams bij elkaar kunnen komen, zodat de zorg op die manier vanuit de verschillende disciplines kan worden geleverd.

Er is gesproken over het nadeel van dat allerlei cliënten door elkaar in één wachtruimte wachten op hun afspraak, omdat dat te confronterend zou kunnen zijn en zou kunnen afschrikken.

De behandeling bij psychoses duurt 2 tot 3 jaar, 60 % van de cliënten wordt doorverwezen.

- Op schizofrenie rust nog steeds een best groot stigma.
- Er zijn verschillende psychologische behandelingen: in groepen of individueel.
- Er is psycho-educatie voor ouders.

Verstandelijke beperking en psychiatrie (VB&P)

- De polikliniek bestond dit jaar 20 jaar.
- De maatschappij wordt steeds moeilijker voor mensen van deze doelgroep. Digitalisering is voor veel mensen al moeilijk, maar voor deze mensen is het vaak nog moeilijker.
- De beperking van verstandelijk gehandicapten is veel sneller in beeld gekomen, waardoor deze groep ook veel sneller geholpen kan worden. Vroegdetectie is daar een groot onderdeel van.
- De beveiliging is goed aangescherpt na incidenten.
- De vraag of de cliëntenraad mag meeluisteren bij cliëntmomenten werd besproken.
- De afdeling had dit jaar vier keer gasten tijdens het overleg van het management en behandelaars.
- De enquête voeding werd afgenomen

Ouderen en geriatrie

- De adviesgroep heeft Rob Kok, psychiater en onderzoeker, in het afgelopen jaar gesproken. Hij vertelde over zijn betrokkenheid bij en affiniteit met de psychiatrie en het verschil tussen de ontwikkeling van mensen in de psychiatrie en mensen zonder diagnose. Ook is gesproken over nieuwe ontwikkelingen binnen zijn vakgebied. Andere onderwerpen die aan bod kwamen waren: ontremming, corona en antidepressiva.
- De adviesgroep is in gesprek geweest met Saskia Bakker vanwege haar -voorgenomen - aanstelling als leidinggevende voor ouderen ambulante. Na een positief gesprek heeft de cliëntenraad geadviseerd haar aan te stellen als leidinggevende.

3. Werkgroepen

De cliëntenraad heeft vier werkgroepen: scholing & teambuilding, communicatie, aanwezigheidsregeling en feestcommissie. De laatste twee werkgroepen zijn in 2022 geïntroduceerd.

3.1 Werkgroep Scholing en teambuilding

3.2 Werkgroep Communicatie

3.3 Werkgroep Aanwezigheidsregeling

3.4 Feestcommissie

3.1 Werkgroep scholing en teambuilding

Doel

De werkgroep Scholing en Teambuilding wil deskundigheid, vaardigheden en kennis van de leden bevorderen door het organiseren van cursussen en workshops. Deze houden altijd verband met medezeggenschap. Vaak wordt er gekozen voor een combinatie met specifieke teambuildingsactiviteiten die tot doel hebben een sterke saamhorige raad, waarin alle leden zich prettig voelen, te worden en te blijven.

Activiteiten

Een aantal leden heeft in 2022 vier scholingsbijeenkomsten van de Landelijke Organisatie Cliëntenraden (LOC) kunnen bezoeken

- Nieuw in de raad
- Contact met de achterban
- Voorzitterscursus (3 dagen)
- Privacy in de psychiatrie

De werkgroep organiseerde in samenwerking met PEP, een Haagse instelling voor vrijwilligerswerk, een succesvolle training Presenteren kun je leren op woensdag 2 november. Deze training van een hele dag werd gegeven door een docent, verbonden aan PEP. Onderwerpen die aan bod kwamen:

- Wat wil de raad communiceren als zij naar buiten treedt
- Werken met iconen = drempelverlagend!
- Hoe sta je als je iets presenteert
- Wat zeg je en hoe zeg je het

De lunch werd die dag verzorgd door Huuskes, maaltijdleverancier van Parnassia: een heerlijke proeverij met een greep uit hun nieuwe herfst- en wintermenu. Daarna was het tijd voor actie: de leden oefenden met hun eigen adviesgroep een presentatie, alsof zij op afdelingsbezoek gingen. Alle aanwezigen beoordeelden deze training als zeer positief, nuttig, praktisch en energie-opwekkend.

3.2 Communicatie

Doel

Het actueel houden of maken van alle communicatie naar buiten toe, zoals: flyers, folders, logo, website, kleding die gedragen wordt bij openbare gelegenheden, presentaties voor de achterban, belangstellenden of belanghebbenden.

Regelmatig brainstormen om nieuwe ideeën voor te stellen aan het dagelijks bestuur en/of de raad.

Activiteiten

In 2022 is de werkgroep drie keer bij elkaar geweest voor overleg. Er is gewerkt aan het up-to-date houden van al het communicatiemateriaal. De folder van de raad zal in 2023 verder bijgewerkt worden, omdat het aantal en de inhoud van de adviesgroepen verandert door de samenvoeging van onderdelen van Fivoor bij Parnassia.

3.3 Aanwezigheidsregeling

Doel en activiteiten

Deze werkgroep hield zich bezig met het herschrijven van de aanwezigheidsregeling, zoals die in 2014 door de raad was opgesteld. Hierin staan afspraken die de raadsleden met elkaar gemaakt hebben over de frequentie van de overleggen die zij houden en hoe vaak elk lid daarbij aanwezig dient te zijn om in aanmerking te komen voor de met de bestuurder overeengekomen onkostenvergoeding. Deze werkgroep maakte ook een voorstel om de onkostenvergoeding aan te passen.

3.4 Feestcommissie

Doel en activiteiten

Deze commissie is dit jaar in het leven geroepen na twee coronajaren met veel op afstand van elkaar werken. De leden brainstormden over etentjes en andere uitstapjes, in combinatie met een training of scholing. Het is goed voor de teambuilding om eerst een training samen te doen en die gezamenlijk af te sluiten met een etentje. Deze commissie maakte voorstellen aan het begin van het kalenderjaar en zorgde daarbij ook voor een goede verspreiding door het jaar heen. Wél is er standaard een winter- en een zomeruitje. In dit jaar waren hun voorstellen een boottochtje met de Haagse Ooievaart, een bezoek aan een strandtent om het spel Openhartig te doen, met aansluitend een potje bowlen in Scheveningen en een kerstlunch bij restaurant Pluk, dat (mede)gerund wordt door cliënten van Reakt. Deze activiteiten werden stuk voor stuk ervaren als geslaagd. De raad kwam daardoor weer dichterbij elkaar.

Nawoord

De raad meent met dit verslag een goed inzicht in haar activiteiten in 2022 te hebben gegeven. Ze gaat in 2023 voort op de ingeslagen weg.

De activiteiten zijn gepland en er zijn al afspraken gemaakt met diverse gasten.

De raad ziet het jaar 2023 vol vertrouwen tegemoet.

Arend Jan Bolhuis, voorzitter Cliëntenraad Parnassia Haaglanden

Heeft u naar aanleiding van dit jaarverslag vragen, opmerkingen, suggesties of een andere reactie? Dan kunt u contact opnemen met de cliëntenraad

Colofon

Omslagfoto:	Mike van Hees
Teksten:	raadsleden en ondersteuners
Redactie:	Anneke Heijdra en Matthijske Verseput
Eindredactie:	Dé Hogeweg

Contact

U kunt contact met ons opnemen via

T 088-3576537

E parnassiaclientenraad@parnassia.nl

Kijk voor meer informatie op
www.parnassia.nl